صبا
روزنامه فرهنگ و هنر

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری صاد
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت‌الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

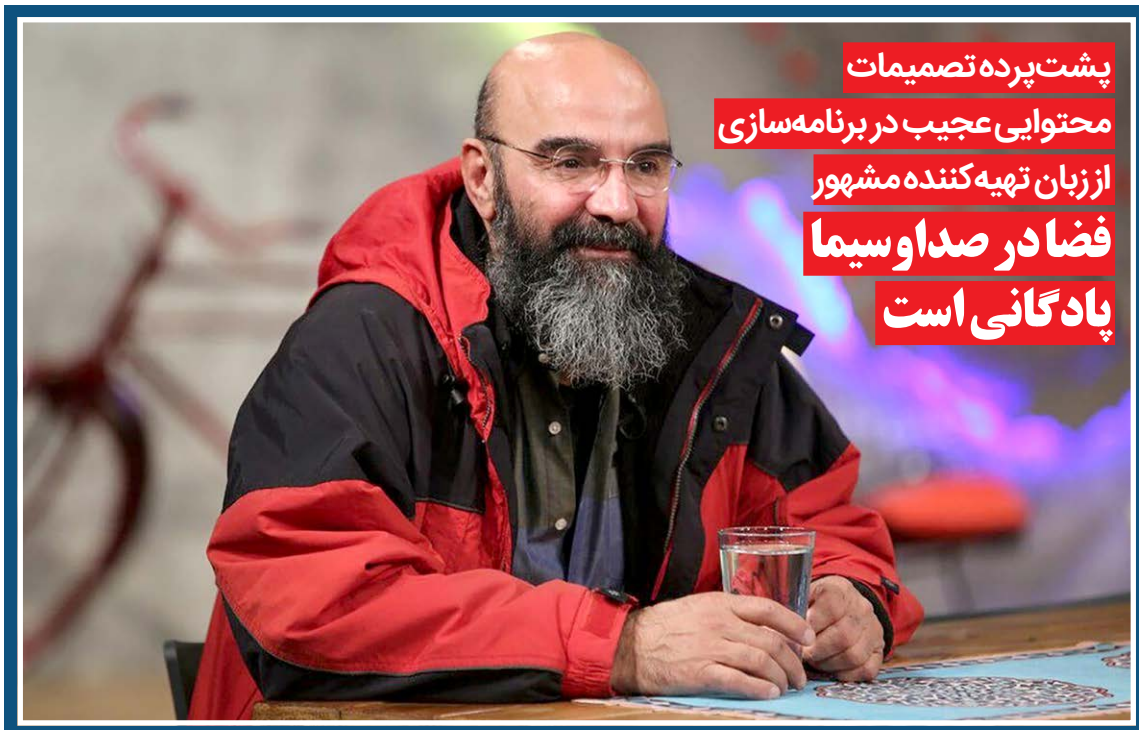

پشت‌پرده تصمیمات محتوایی عجیب در برنامه‌سازی از زبان تهیه‌کننده مشهور فضا در صداوسیما پادگانی است

مهران مهام تهیه‌کننده تلویزیون در گفت‌وگو با برنامه «جام جم» که از شبکه یک سیما روانه آنتن می‌رود درباره تجربه خود از اعمال سانسور و ممیزی در آثارش از سوی مرکز فیلمنامه صداوسیما، گفت: تیغ ممیزی به من هم خورده است، وقتی که آن تیغ را زدند تا صبح گریه کردم. می‌خواهم برای شما مثالی بزنم؛ فرض کنید که مجموعه‌ای ساخته‌اید که فیلمنامه آن از قبل در اداره کل فیلمنامه صداوسیما تصویب شده و بعد به مرحله تولید رسیده و کار کامل شده است. در آن زمان به صورت ناگهانی در حاکمیت اتفاقی افتاده است و آمدند مفاهیم، محتوا و حتی فرم سریال را تغییر دادند! هرچقدر هم توضیح می‌دهیم باز می‌گویند باید حتما حذف کنی.

او با بیان اینکه سال‌ها در شبکه جام جم تهیه کننده بودم، یادآور شد: در شبکه جام جم چون شبکه جهانی بود و باید حق رایت رعایت می‌شد برای همین سریال‌هایی را که با رایت خریده بودیم، کامل به ما می‌دادند و مجدداً دوبله و زیرنویس می‌شد بعد ما باید برای شبکه، پیش تولید می‌کردیم. اما آنچه به پخش می‌رسید کلا چیز دیگری بود، حتی کارتون «فوتبالیست‌ها» و حتی «اوشین» هم با نسخه اصلی خود کاملا متفاوت بودند! صحبتم این است که کاری از لایه‌های مدیریتی رد شده و مراحل تولید را رد کرده در زمان پخش یک اتفاق دیگری برایش رخ می‌دهد.

مدیران ما فرق راف کات و فاین کات را نمی‌دانند

مهام اذعان داشت: چیزی را ساختم که خودشان تایید کردند، مگر من می‌توانم با اجازه خودم چیزی بسازم؟ فیلمنامه که در اداره کل فیلمنامه تصویب شده و در همه مراحل از مرحله طرح تا سیناپس و نگارش با نظارت و توجه به همه قوانین و چهارچوب‌ها، تولید شده بعد می‌گویند، پخش نکن یا قسمت‌هایی که می‌گوییم را حذف کن. بعد از این همه تجربه، ما می‌دانیم با توجه به خط قرمزها چگونه سریال بسازیم؛ به هرحال یک سریال تقریباً یک فرایند حدوداً ۸ یا ۹ ماهه است. حالا یکی از مشکلات این است که ما مدیران راف کات ببین نداریم! اصلا مدیران ما تشخیص راف کات و فاین کات را نمی‌دانند و وقتی نسخه راف کات را می‌بینند، می‌گویند بد است دیگر نمی‌دانند که این نسخه صداگذاری و رنگ آمیزی حتی موسیقی ندارد.

تصمیم‌گیرنده‌ها دلشان برای میزشان می‌سوزد!

این تهیه‌کننده ضمن اشاره به اینکه سرباز سازمان صداوسیما و این رسانه هستم و فکر نکنید من آمدم رو به روی ولی نعمتم بایستم، فقط دلم می‌سوزد چون بچه من، بچه رسانه است و خانه‌ای که در آن زندگی می‌کنم برای رسانه است، گفت: وقتی در این هشت ماه که سریال را می‌سازم مطمئن باشید اگر یک سریال ۴۰ قسمتی باشد، ۲۰ قسمتش حاضر است؛ من سازنده، سریال را نمی‌دهم چون برنامه‌ساز برای پلان و برنامه‌اش زحمت می‌کشد.

مهام گفت: در صداوسیما قدیم‌ها سیستمی بود که ما اثر را می‌ساختیم و پیش ناظر و مدیر گروه می‌بردیم و آن‌ها تایید می‌کردند و پخش می‌شد، اصلا چنین سیستمی نداشتیم! این از کجا آمد؟ دائما به این فکر می‌کنم که آدم‌های تصمیم گیرنده دلشان برای برنامه‌ها نمی‌سوزد بلکه دلشان برای میزشان می‌سوزد. نمی‌دانم این قوانین مدون شده یا خیر ولی اطمینان دارم، اگر نوار یک قسمت از سریالی را خیلی محرمانه به چهار شبکه برای پخش بدهیم، چند نظر متفاوت و بازخورد متفاوت می‌گیریم. مسئولین هم می‌دانند و این واژه و جمله که «اکنون در پیچ خطرناک هستیم» هم برای خودشان خنده‌دار شده است. الان کاملاً فضا بسته است و رازی را به شما می‌گویم؛ مجموعه «نرگس» پنهانی ساخته شده است؛ این سریال اولین ۹۰ شبی کشور بود که صرفا با تدبیر آقای پورمحمدی، مدیر وقت ساخته شد. مدیر این است که می‌گوید اگر از شما سوال کردند، بگویید سریال ۲۶ قسمتی است اما شما همان ۹۰ قسمت را می‌سازید و نگذارید جایی خبری درز کند چون اگر بفهمند تعطیلش می‌کنند و آن سریال آماده شد، اما شورای نظارت نمی‌گذاشتند، پخش شود و ۱۰ نوار وی اچ اس به دفتر آقای میرباقری فرستادیم و تیمی بازبینی کردند و گفتند این نباید پخش شود از نظر ما این برنامه غیرقابل پخش است ولی آقای دکتر میرباقری فرمودند ما به شما اعتماد می‌کنیم، بروید پخشش کنید و مراقبت کنید. چگونه یک اثر غیر قابل پخش اعلام می‌شود و روی آنتن شاخص می‌شود و خیابان‌ها برای آن خالی می‌شوند؟

اگر کارت درست بوده چرا میگی حلالم کن!

او درباره باز بودن فضای شبکه نمایش خانگی نسبت به صداوسیما، خاطرنشان کرد: پلتفرم نسبت به تلویزیون تنها بخشی از حجاب و یک مقدار در دیالوگ آزادتر است؛ به هرحال بچه من برنامه‌ساز و خانواده‌ام باید بتوانند این سریال‌ها را ببینند. اکنون اولین فیلمم را در شبکه نمایش خانگی کار کردم و سکو در اختیار ساترانیست بلکه خود سکوها، برنامه را بارگذاری می‌کنند و من می‌گویم اگر قرار است روزی فضا را باز کنیم، حداقل خرابش نکنیم! چرا دیگر کمدی‌های تلویزیون نیست! الان مردم به کمدی نیاز دارند! من تایید نمی‌کنم که یک چیزی را غیر قاعده پخش کنیم؛ بازبین‌هایی که از آن سالها برای من کار کردند بعدا بازنشسته شدند و اکنون در برنامه‌های خارج از صداوسیما کار می‌کنند، تا من را می‌بینند از من طلب حلالیت می‌خواهند. چی بگویم به آن‌ها؟ اگر کارتان درست بوده چرا میگویید حلالم کن!

فاصله پادگانی بین برنامه‌ساز و مدیریت

مهام تاکید کرد: اولین مشکلی که در صداوسیما اتفاق افتاده، فاصله بین برنامه ساز و مدیریت است. این رابطه به شدت از بین رفته و اصلاً من برنامه‌ساز در حوزه سریال نمی‌دانم مدیرم کیست؟ البته مدیرم را می‌شناسم ولی او کاره‌ای نیست فقط امضا می‌کند! چرا یک اداره کلی آمده است و می‌گویند این فیلمنامه است، پلمپ! نقطه‌اش را جابجا نکن برو تولید کن! سابق اینجوری نبود و ما راجع به فیلمنامه صحبت می‌کردیم؛ اصلاً نه من، کارگردان حق دخل و تصرف در متن دارد و این حقش است؛ بازیگر هم می‌گوید من این دیالوگ را نمی‌گویم. این فاصله پادگانی است! بیشترین هزینه سازمان در تولید صرف آثار نمایشی می‌شود پس باید گفتمان در این حوزه بیشتر شود. اکنون درباره مدیر وقت صحبت می‌کنیم و تعارف هم نداریم، مدیری آمده است و می‌خواهد قانون را حداکثری ایجاد کند، مگر قانون حداقل یا حداکثر دارد؟ در سازمان صداوسیما بودجه می‌دهیم ولی ساترا بودجه نمی‌دهد و آنتن هم به صورت نصفه و نیمه در اختیار دارد ولی صداوسیما با این ظرفیت یک قفس درست کرده است. ما مجموعه‌های خوبی هم در پلتفرم داریم. آن موقعی هم که پلتفرم نبود، سینما بود.